

وبسایت‌های انجمن‌های علمی حوزه علوم انسانی در ایران: کارآمد یا ضعیف؟

امیررضا اصنافی | امیرحسین رجب‌زاده عصارها | سعیده جهانگیری | مریم پاکدامن نائینی

چکیده

هدف: بررسی میزان رؤیت‌پذیری وبسایت‌های انجمن‌های علمی حوزه علوم انسانی در ایران است.

روش/ رویکرد پژوهش: فهرست ۶۲ انجمن علمی حوزه علوم انسانی در ایران از طریق وبسایت کمیسیون انجمن‌های علمی ایران استخراج شد. با استفاده از روش وب‌سنجی، در فاصله زمانی ۲۷ آوریل تا ۱۷ ماه می ۲۰۱۲ تحلیل وبسایت‌های فعال از طریق پایگاه‌های الکس، اولروز، و راهنمای اینترنتی یا هو انجام شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که وبسایت انجمن روان‌شناسی اجتماعی ایران با در اختیار داشتن ۹۱۸ پیوند دریافتی، بیشترین پیوند را از دیگر سایت‌ها دریافت کرده است. انجمن مطالعات برنامه‌ریزی درسی ایران، انجمن مطالعات خانواده در ایران، و انجمن زبان و ادبیات فارسی با در اختیار داشتن کمترین پیوند دریافتی و رتبه در گوگل، ضعیف‌ترین وبسایت‌های انجمن‌های علمی حوزه علوم انسانی در ایران محسوب می‌شوند. انجمن مدیریت اجرایی ایران با عامل تأثیرگذار تجدیدنظرشونده ۱۵ بالاترین عامل تأثیرگذار را در اختیار داشته است.

نتیجه‌گیری: نتایج این تحقیق، و ارائه آن به مدیران وبسایت‌های انجمن‌های علمی مورد مطالعه در تحقیق حاضر، افزون بر مرئی‌تر ساختن وبسایت و کمک به دریافت پیوند بیشتر از سوی وبسایت‌های مرتبط و خارجی، راه ارتباطات علمی را نیز می‌گشاید.

کلیدواژه‌ها

وب‌سنجی، وبسایت‌های انجمن علمی، علوم انسانی، ایران، عامل تأثیرگذار وب، ارزیابی وبسایت‌ها.

وبسایت‌های انجمن‌های علمی حوزه علوم انسانی در ایران: کارآمد یا ضعیف؟

امیررضا اصنافی^۱ | امیرحسین رجب زاده عصارها^۲ | سعیده جهانگیری^۳ | مریم پاکدامن نائینی^۴

دریافت: ۱۳۹۱/۱۰/۲۷ پذیرش: ۱۳۹۳/۰۷/۲۶

مقدمه

انجمن‌های علمی در هر کشور می‌تواند نقش مهم‌تر و تعیین‌کننده‌ای در تولید دانش علمی، تربیت نیروی انسانی، و کمک به توسعه جامعه و بهبود وضع علوم ایفا نماید. زیرا به‌عنوان نهادهایی هستند که از طریق آنها متخصصان و حرفه‌مندان می‌توانند بر مبنای خرد جمعی به طرح مسئله بپردازند و زمینه را برای انجام پژوهش‌های جمعی توسط استادان، پژوهشگران و دانشجویان و ترویج و اشاعه آن به‌وسیله کنش‌گران فعال این حوزه فراهم سازند. وجود اجتماع علمی و همکاری‌های رشته‌ای و بین‌رشته‌ای امکان ایجاد ارتباط بین دست‌اندرکاران علم و پژوهش را فراهم می‌سازد. آشناسازی اعضای انجمن‌ها با دستاوردها و تحولات تازه حوزه تخصصی، گردآوری شاخص‌هایی برای ارزیابی علمی فعالیت‌های تخصصی و داشتن فرایند نظارت علمی بر عملکرد گروه‌های آموزشی تخصصی و تلاش در جهت پیشرفت پژوهش، از جمله فعالیت‌های انجمن‌های علمی محسوب می‌شود.

در حال حاضر در ایران، کمیسیون انجمن‌های علمی ایران در حوزه معاونت پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری صدور مجوز تأسیس انجمن‌های علمی غیرپزشکی را برعهده دارد.

ارتباط و تعامل انجمن‌های علمی با مخاطبان و اعضای خود، افزون بر جلسات، نشست‌ها و هم‌اندیشی‌های حضوری، از طریق وبسایتی پویا و فعال انجام می‌گیرد. هر

۱. استادیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه شهیدبهشتی
a_asnafi@sbu.ac.ir
۲. کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی
amirassarha@gmail.com
۳. دانشجوی کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه قم
jahangiri.saeideh@gmail.com
۴. کتابدار پژوهشگاه بین‌المللی زلزله‌شناسی و مهندسی زلزله و مدرس دانشگاه جامع علمی کاربردی
m.pakdaman@gmail.com

قدر وبسایت‌های انجمن‌های علمی، به‌عنوان پایگاه مجازی و مرکز ارتباطی انجمن‌ها با اعضای خود، فعال‌تر و روزآمدتر باشد، میزان مراجعه به آنها افزایش خواهد یافت و محتوای اطلاعاتی آنها توسط موتورهای جستجو سریع‌تر بازیابی خواهد شد. با توجه به این امر و اهمیت وجود وبسایت‌های کارآمد و فعال برای انجمن‌های علمی حوزه علوم انسانی، پژوهش حاضر سعی دارد تا میزان رؤیت‌پذیری وبسایت‌های انجمن‌های علمی حوزه علوم انسانی در ایران را شناسایی و برای پرسش‌های زیر پاسخ مناسب بیاید:

۱. رتبه‌بندی وبسایت‌های انجمن‌های علمی ایران حوزه علوم انسانی براساس پیوندهای دریافتی و رتبه آنها در گوگل چگونه است؟

۲. میزان رؤیت‌پذیری وبسایت‌های انجمن‌های علمی ایران حوزه علوم انسانی براساس عامل تأثیرگذار وب چگونه است؟

۳. وبسایت‌های هسته انجمن‌های علمی علوم انسانی در ایران کدامند؟
در حالی که در زمینه ارزیابی وبسایت‌ها در داخل کشور مقالات متعددی یافت می‌شود، به‌طور ویژه درباره انجمن‌های علمی متون زیادی به چشم نمی‌خورد. امیرشیبانی (۱۳۷۳)، توفیقی و فراستخواه (۱۳۸۱) و کزازی (۱۳۸۵) با نگاهی به توسعه علم در کشورها، پیشرفت انجمن‌های علمی را یکی از لوازم و راهبردهای توسعه علم در کشور عنوان کرده‌اند و بر نقش انجمن‌های علمی در توسعه علم در جوامع تأکید نموده‌اند.

شری، همدو و گنونی^۱ (۲۰۱۲) در مقاله‌ای شیوه‌های کتاب‌سنجی و وب‌سنجی را برای ارزیابی همکاری‌های پژوهشی حوزه بیوتکنولوژی در مالزی مورد بررسی قرار دادند. یافته‌های آنها نشان داد که از طریق شیوه‌های وب‌سنجی و کتاب‌سنجی می‌توان رفتار تعامل و همکاری علمی محققان را مورد بررسی و مطالعه قرار داد.

حاجی زین‌العابدینی، مکتبی‌فرد و عصاره (۲۰۰۶) در پژوهشی به تحلیل پیوندهای وبسایت‌های کتابخانه‌های ملی جهان پرداختند. یافته‌های آنان نشان داد که وبسایت کتابخانه کنگره آمریکا، از این نظر قوی‌ترین وبسایت کتابخانه‌های ملی سراسر جهان است. همچنین بین وبسایت‌های مورد مطالعه به‌طور کلی ۵ دسته^۲ اصلی، ۳ دسته بین‌المللی، ۲ دسته قاره‌ای (اروپایی) و چهار وبسایت مستقل وجود دارد که وبسایت‌های موجود در هر دسته نشان‌گر میزان هم‌پیوندی آنها با یکدیگر است.

در پژوهش دیگری، اصنافی و عصاره (۲۰۰۶) ۲۱ وبسایت خبرگزاری‌های ایرانی را با استفاده از موتور کاوش یاهو مورد بررسی قرار دادند. با به‌کارگیری روش‌های دسته‌بندی خوشه‌ای و تحلیل چندمتغیره تعداد وبسایت‌ها از ۲۱ به ۱۷ وبسایت کاهش یافت. یافته‌های آنان نشان داد که هر ۱۷ خبرگزاری ایرانی از طریق وبسایت‌های خود در

1. Shari, Haddow & Genoni

2. clust

پنج خوشه با یکدیگر در ارتباط هستند و با هم به تبادل اطلاعات و اخبار می‌پردازند. خبرگزاری‌هایی که حیطة موضوعی آنها به یکدیگر نزدیک‌تر است ارتباط بیشتری با هم داشته‌اند. براساس تعداد پیوندهای دریافتی سه خبرگزاری کار، میراث فرهنگی، و ایرنا به ترتیب رتبه‌های اول تا سوم را به خود اختصاص دادند.

دانش و دیگران (۱۳۹۱) با مطالعه وبسایت‌های هسته دانشگاه‌های جهان اسلام دریافتند که وبسایت دانشگاه King Saud University عربستان دارای بیشترین میزان رؤیت و به عبارتی معتبرترین وبسایت در میان وبسایت‌های مورد مطالعه است. همچنین، تحلیل هم‌پیوندی‌ها نشان داد که وبسایت‌های دانشگاه‌های پایتخت‌های جهان اسلام با روش تحلیل خوشه‌ای در ۱۲ خوشه و با روش تحلیل چندمتغیره در ۱۱ خوشه با هم همکاری دارند که دو مورد از خوشه‌های مورد بررسی در روش تحلیل خوشه‌ای، خوشه‌های ملی (کشورهای ایران و ترکیه) بودند. همچنین مطالعه وضعیت وبسایت‌های دانشگاه‌های برتر کشورهای جهان اسلام توسط گل‌تاجی و دیده‌گاه (۱۳۹۰) نشان داد که رابطه معنی‌داری بین ضریب تأثیر وبسایت با شاخص‌هایی از جمله رتبه جهانی، اندازه، فایل‌های غنی، و اسکالر وجود دارد، اما رابطه معنی‌داری بین ضریب تأثیر وبسایت و نمایانی آن مشاهده نشده است. از سوی دیگر، تحلیل پیوندهای وبسایت‌های وزارتخانه‌های دولتی جمهوری اسلامی ایران از سوی سهیلی و دانش (۱۳۸۸) نشان داد که وبسایت‌های وزارت تعاون، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت صنایع و معادن بالاترین میزان رؤیت را به خود اختصاص داده است.

نوکاریزی و دیگران (۱۳۹۰) که وبسایت‌های دانشگاه‌های تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری را در ایران مورد بررسی قرار دادند دریافتند که وبسایت دانشگاه‌های تهران، پیام نور و علم و صنعت از نظر میزان رؤیت رتبه‌های نخست تا سوم را به خود اختصاص داده است؛ اما، ضریب تأثیرگذاری وبسایت دانشگاه‌های محقق اردبیلی و صنعتی جندی‌شاپور و زابل نسبت به بقیه بیشتر بوده است. یافته‌های آنان حاکی از آن بود که وبسایت‌ها در ۵ خوشه با هم همکاری داشته‌اند.

بررسی مطالعات پیشین نشان می‌دهد که گرچه در سال‌های اخیر، ارزیابی وبسایت‌های رسمی نهادها و سازمان‌ها، از طریق وب‌سنجی مورد توجه محققان واقع شده است، تاکنون که زمینه ارزیابی وبسایت‌های انجمن‌های علمی تحقیقی انجام نشده است و انجام پژوهش حاضر شاید بتواند این خلأ را پر کند.

روش پژوهش

در ابتدا با مراجعه به وبسایت کمیسیون انجمن‌های علمی ایران^۱ فهرست انجمن‌های علمی حوزه علوم انسانی و اطلاعات مورد نیاز شامل نام و نشانی این انجمن‌ها استخراج شد. سپس مشخص گردید که کدام یک از انجمن‌ها دارای وبسایت فعال^۲ هستند. مطالعه اولیه نشان داد که از مجموع ۶۲ انجمن موجود در حوزه علوم انسانی در ایران، ۲۲ انجمن دارای وبسایت پویا، فعال و روزآمد هستند. سایر انجمن‌ها یا فاقد وبسایت هستند یا وبسایت فعالی ندارند. این بررسی، در فاصله زمانی نیمه فروردین تا اواخر ماه اردیبهشت سال ۱۳۹۲ انجام پذیرفت. برای تحلیل وبسایت‌های فعال از پایگاه الکسا^۳، اولروز^۴ و راهنمای اینترنتی یاهو استفاده گردید. به این ترتیب که با وارد کردن نشانی اینترنتی هر یک از وبسایت‌های مورد بررسی در بخش جستجوی پایگاه‌های مذکور میزان پیوندهای دریافتی و رتبه وبسایت‌های مورد مطالعه در گوگل به دست آمد. به منظور تعیین ضریب تأثیر گذاری وبسایت نیز از دستور زیر استفاده شد.

Link: Host Name.Domain OR link: WWW.Host Name.Domain

یافته‌ها

دقت در داده‌های موجود در جدول ۱ نشان می‌دهد که از مجموع ۲۲ وبسایت بررسی شده، وبسایت انجمن روان‌شناسی اجتماعی ایران با در اختیار داشتن ۹۱۸ پیوند دریافتی، بیشترین پیوند را از دیگر سایت‌ها دریافت کرده است. رتبه وبسایت این انجمن در صفحه رتبه‌بندی گوگل ۵ است. انجمن روان‌شناسی ایران با ۹۰۲ پیوند دریافتی در رتبه دوم و انجمن جامعه‌شناسی ایران با ۵۷۲ پیوند در رتبه سوم قرار دارد. انجمن مطالعات برنامه‌ریزی درسی ایران، انجمن مطالعات خانواده در ایران و انجمن زبان و ادبیات فارسی با در اختیار داشتن کمترین پیوند دریافتی و رتبه در گوگل، ضعیف‌ترین وبسایت‌های انجمن‌های علوم انسانی ایران محسوب می‌شوند.

وبسایت انجمن زبان و ادبیات فرانسه با وجود اینکه ۵۵ پیوند دریافتی داشته، در گوگل ثبت و نمایه نشده است. وبسایت انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران با ۲۰۱۰۰ صفحه نمایه‌شده در گوگل و تعداد ۲۰۲۰ دریافتی دارای مرتبه ۵ در گوگل شناخته شده است.

1. http://www.isacsrt.ir/association_record_list.php?record_group=13

۲. منظور از وبسایت فعال، وبسایتی است که پویا باشد، به صورت مرتب روزآمد می‌شود و کاربران می‌توانند با مراجعه مرتب به آن وبسایت، از اطلاعات موجود در آن استفاده کنند.

3. <http://www.alexa.com>

4. <http://www.uloz.com>

جدول ۱. میزان رویت‌پذیری وبسایت‌های انجمن‌های علمی علوم انسانی در ایران

ردیف	نام انجمن	نشانی اینترنتی	پیوندهای دریافتی	رتبه گوگل	صفحات نمایه شده در گوگل
۱	انجمن پژوهش‌های آموزشی ایران	http://www.iera.ir	۱۸	۴	۳۳۲
۲	انجمن روان‌شناسی ایران	http://iranpa.org/portal/default.aspx	۹۰۱	۵	۱۵۲
۳	انجمن زبان و ادبیات فرانسه	http://www.iaal.ir	۵۵	۰	۰
۴	انجمن ایرانی تاریخ اسلام	www.sih.ir	۲۱	۲	۱۲۴
۵	انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران	http://www.ispl.ir	۵۸	۴	۵۶
۶	انجمن جامعه‌شناسی ایران	http://www.isa.org.ir	۶۷۳	۶	۱۲۰۰
۷	انجمن جمعیت‌شناسی ایران	www.paiaassoc.ir	۳۳	۲	۶۷۹
۸	انجمن حقوق پزشکی ایران	http://www.iranmedicallaw.com	۳۳	۴	۷۸
۹	انجمن حکمت و فلسفه	www.ipsa.ir	۴۴	۵	۱۶۶
۱۰	انجمن زبان و ادبیات فارسی	http://www.anjomanfarsi.com	۸	۳	۳
۱۱	انجمن روان‌شناسی اجتماعی ایران	www.iranpa.org	۹۱۸	۵	۱۵۵
۱۲	انجمن زبان‌شناسی ایران	www.lsi.ir	۱۴۰	۴	۳۳۹
۱۳	انجمن ژئولیتیک ایران	www.iag.ir	۶۸	۳	۷۷۷
۱۴	انجمن عرفان	anjoman-erfan.com	۲۰	۳	۶۹۶
۱۵	انجمن علوم سیاسی ایران	www.ipsa.ir	۲۷۱	۴	۱۸۰۰
۱۶	انجمن علوم مدیریت ایران	www.iams.ir	۷۳	۴	۱۱۳
۱۷	انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران	www.ilisa.ir	۲۰۲	۵	۲۰۱۰۰
۱۸	انجمن مدیریت اجرایی ایران	www.iema.ir	۶۰	۳	۴
۱۹	انجمن مشاوره ایران	www.ircounseling.org	۱۸۵	۴	۰
۲۰	انجمن مدیریت ایران	www.iranmanagement.org	۲۹۲	۴	۹۷
۲۱	انجمن مطالعات برنامه‌ریزی درسی ایران	www.icsa.org.ir	۰	۰	۱۹۳
۲۲	انجمن مطالعات خانواده در ایران	http://paaknahad.ir	۴	۰	۲۳

جدول ۲. رتبه‌بندی وبسایت‌های انجمن‌های علمی علوم انسانی در ایران براساس عامل تأثیرگذار وب

ردیف	نام انجمن	نشانی اینترنتی	عامل تأثیرگذار وب
۱	انجمن پژوهش‌های آموزشی ایران	/http://www.iera.ir	۰/۰۴۱۶
۲	انجمن روان‌شناسی ایران	http://iranpa.org/portal/default.aspx	۵/۹۲
۳	انجمن زبان و ادبیات فرانسه	/http://www.iaal.ir	۰
۴	انجمن ایرانی تاریخ اسلام	www.sih.ir	۱/۳
۵	انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران	/http://www.ispl.ir	۰/۵۶
۶	انجمن جامعه‌شناسی ایران	/http://www.isa.org.ir	۰/۰۴۸۶۰
۷	انجمن جمعیت‌شناسی ایران	www.paiassoc.ir	۰/۴۲۳۰۷
۸	انجمن حقوق پزشکی ایران	/http://www.iranmedicallaw.com	۰/۲۶۵۰
۹	انجمن حکمت و فلسفه	www.ipsa.ir	۰/۰۳۰۱۲۰
۱۰	انجمن زبان و ادبیات فارسی	/http://www.anjomanfarsi.com	۲/۶
۱۱	انجمن روان‌شناسی اجتماعی ایران	www.iranpa.org	۵/۹۲
۱۲	انجمن زبان‌شناسی ایران	www.lsi.ir	۰/۴۱۲۹
۱۳	انجمن ژئوپلیتیک ایران	www.iag.ir	۰/۰۸۷۵۱
۱۴	انجمن عرفان	anjoman-erfan.com	۰/۰۲۸۷۳
۱۵	انجمن علوم سیاسی ایران	www.ipsa.ir	۰/۱۵۰۵
۱۶	انجمن علوم مدیریت ایران	www.iams.ir	۰/۶۴۶۰۱
۱۷	انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران	www.ilisa.ir	۰/۰۱۰۰۴۹
۱۸	انجمن مدیریت اجرایی ایران	www.iema.ir	۱۵
۱۹	انجمن مشاوره ایران	www.ircounseling.org	۰
۲۰	انجمن مدیریت ایران	www.iranmanagement.org	۳/۰۱۰
۲۱	انجمن مطالعات برنامه‌ریزی درسی ایران	www.icsa.org.ir	۰
۲۲	انجمن مطالعات خانواده در ایران	http://paaknahad.ir	۰/۱۷۴۹۱

آن‌گونه که از داده‌های جدول ۲ برمی‌آید، وبسایت انجمن مدیریت اجرایی ایران با عامل تأثیرگذار تجدیدنظرشونده ۱۵، دارای بالاترین رتبه در این دسته‌بندی است. یافته‌ها نمایان ساخت که سه وبسایت برتر انجمن‌های علمی علوم انسانی در این زمینه عبارتند

از: انجمن مدیریت اجرایی ایران با عامل تأثیرگذار تجدیدنظرشونده ۱۵، انجمن روان‌شناسی ایران و انجمن روان‌شناسی اجتماعی ایران با عامل تأثیرگذار تجدیدنظرشونده ۵/۹۲، و انجمن مدیریت ایران با عامل تأثیرگذار تجدیدنظرشونده ۳/۰۱۰ در رتبه‌های اول تا سوم قرار دارند.

جدول ۳. وبسایت‌های هسته انجمن‌های علمی علوم انسانی در ایران

ردیف	نام انجمن	نشانی اینترنتی	پیوند درونی
۱	انجمن علوم سیاسی ایران	www.ipsa.ir	۳۷۱
۲	انجمن روان‌شناسی ایران	http://iranpa.org/portal/default.aspx	۹۰۱
۳	انجمن مدیریت ایران	www.iranmanagement.org	۲۹۲
۴	انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران	www.ilisa.ir	۲۰۲
۵	انجمن جامعه‌شناسی ایران	http://www.isa.org.ir	۶۷۲
۶	انجمن روان‌شناسی اجتماعی ایران	www.iranpa.org	۹۱۸

به‌منظور تعیین وبسایت‌های هسته، تعداد کل پیوندهای دریافتی به وبسایت‌های مورد بررسی بر مجموع وبسایت‌ها تقسیم شد و برای وبسایت‌های انجمن‌های علمی محاسبه گردید. دانش و دیگران (۱۳۹۱) برای شناسایی وبسایت‌های هسته دانشگاه‌های پایتخت‌های کشورهای اسلامی کل پیوندهای دریافتی به وبسایت‌های مورد مطالعه را بر مجموع وبسایت‌ها تقسیم کرده‌اند. در این پژوهش نیز تعداد کل پیوندهای دریافتی وبسایت‌های انجمن‌های علمی ۴۰۷۶ پیوند بود. با توجه به تعداد ۲۲ وبسایت مورد بررسی، شاخص تعیین وبسایت هسته عدد ۱۸۵/۲۷۲۷ گزارش می‌شود؛ یعنی وبسایت‌هایی که بیش از ۱۸۵/۲۷۲۷ پیوند دریافتی دارند وبسایت هسته محسوب می‌شوند. داده‌های موجود در جدول ۳ نشان می‌دهد که در نهایت، ۶ انجمن علمی دارای وبسایت هسته بوده‌اند. این انجمن‌ها به ترتیب عبارتند از: انجمن روان‌شناسی اجتماعی ایران، انجمن روان‌شناسی ایران، انجمن جامعه‌شناسی ایران، انجمن مدیریت ایران، انجمن علوم سیاسی ایران و انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران.

نتیجه‌گیری

برخی پژوهش‌ها نشان داده است که پژوهش‌های وب‌سنجی با مشکلات بیشتری نسبت به پژوهش‌های کتاب‌سنجی و علم‌سنجی روبه‌رو است. سهیلی، دانش و فتاحی (۱۳۹۱)؛ همچنین دانش و دیگران (۱۳۹۱)، نوروزی (۲۰۰۶)؛ دانش... به این نتیجه رسیده‌اند که عامل

تأثیرگذار وب، با توجه به تغییر ماهیت محیط وب، نمی‌تواند شاخصی مناسب و مطلق برای اهمیت وبسایت باشد. نتایج این پژوهش، وضعیت وبسایت‌های انجمن‌های علمی علوم انسانی در ایران را نشان می‌دهد. ویژگی محیط وب باعث می‌شود تا نتایج به دست آمده مطلق در نظر گرفته نشود و نگاه به این امر محتاطانه باشد. لیکن باید در نظر گرفت انجمن‌های علمی در درجه نخست باید تعاملات خود را با جامعه مخاطبان و رشته‌های مشابه افزایش دهند. حجیم و سنگین نبودن سایت، دربرداشتن اطلاعات ارزشمند، روزآمد بودن، چندزبانه بودن و به‌طور کلی کاربرپسند بودن از عوامل جذابیت یک وبسایت است که باید در آن لحاظ شود. یافته‌های تحقیق حاضر نشان داد که وبسایت انجمن روان‌شناسی اجتماعی ایران با در اختیار داشتن ۹۱۸ پیوند دریافتی، بیشترین پیوند را از دیگر سایت‌ها دریافت کرده است. انجمن مطالعات برنامه‌ریزی درسی ایران، انجمن مطالعات خانواده در ایران و انجمن زبان و ادبیات فارسی با در اختیار داشتن کمترین پیوند دریافتی و رتبه در گوگل، ضعیف‌ترین وبسایت‌های انجمن‌های علوم انسانی در ایران محسوب می‌شوند.

از مجموع ۲۲ وبسایت انجمن‌های علمی حوزه علوم انسانی در ایران، ۱۱ وبسایت غیر از زبان فارسی، با زبان انگلیسی به ارائه اطلاعات به کاربران خود می‌پردازند. این انجمن‌ها عبارتند از: انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران، انجمن ژئوپلتیک، انجمن جامعه‌شناسی، انجمن زبان و ادبیات فرانسه، انجمن حکمت و فلسفه، انجمن حقوق پزشکی، انجمن علوم سیاسی، انجمن علمی مدیریت ایران، انجمن ایرانی تاریخ اسلام، انجمن علوم مدیریت ایران، انجمن مطالعات برنامه درسی ایران. دو یا چندزبانه بودن وبسایت سبب می‌شود اطلاعات تولیدشده فقط در داخل کشور استفاده نشود و سایر علاقه‌مندان نیز بتوانند با انجمن‌های علمی در تعامل علمی باشند و افزون بر مرئی‌تر ساختن وبسایت و کمک به دریافت پیوند بیشتر از سوی وبسایت‌های مرتبط و خارجی راه ارتباطات علمی را نیز می‌گشاید. مشکلات فنی، مدیریت ضعیف وبسایت، عدم روزآمد سازی به موقع وبسایت، عدم امکان تعامل یا تعامل ضعیف با کاربران در این وبسایت‌ها، عدم برقراری پیوند با وبسایت‌های هم‌موضوع از عواملی است که می‌تواند در ضعیف نشان دادن وضعیت حضور وبسایت‌های انجمن‌های علمی علوم انسانی در ایران نقش داشته باشد. هرگاه میزان هم‌پیوندی وبسایت‌های بررسی شده در پژوهش حاضر با وبسایت‌های حوزه‌های علوم پایه و فنی مهندسی مقایسه شود می‌توان دریافت که این وبسایت‌ها از طریق برقراری پیوندهای متقابل تا چه حد با یکدیگر در تعامل هستند.

مآخذ

- امیرشیبانی، محمد علی (۱۳۷۳). نگرشی تاریخی به انجمن‌های علمی در ایران. رهیافت، ۴ (۶)، ۸۰-۸۹.
- دانش، فرشید؛ سهیلی، فرامرز؛ اسفندیاری مقدم، علیرضا؛ کرمی، نوراله؛ زارعی، افروز (۱۳۹۱). وب‌سایت‌های هسته دانشگاه‌های جهان اسلام. پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات، ۲۷ (۳)، ۷۵۹-۷۷۶.
- توفیقی، جعفر و فراستخواه، مقصود (۱۳۸۱). لوازم ساختاری توسعه علمی در ایران. فصلنامه پژوهش برنامه‌ریزی در آموزش عالی، ۸ (۳)، ۱-۳۶.
- کزازی، ابوالفضل (۱۳۸۵). نقش انجمن‌های علمی در توسعه و ارتقاء علم: پژوهشی درباره عملکرد انجمن‌های علمی در ایران. فصلنامه علوم مدیریت ایران، ۱ (۱)، ۱۰۳-۱۳۲.
- نوکاریزی، محسن؛ سهیلی، فرامرز؛ دانش، فرشید؛ ریاضی‌پور، مریم؛ مصری‌نژاد، فائزه (۱۳۹۰). وب‌سنجی دانشگاه‌های زیر پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات، ۲۷ (۱)، ۲۰۹-۲۲۶.
- سهیلی، فرامرز؛ دانش، فرشید؛ فتاحی، رحمت‌الله (۱۳۹۱). کاربردهای وب‌سنجی در سنجش ارتباطات علمی. فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات، ۲۱ (۱)، ۱۴۸-۱۶۳.
- سهیلی، فرامرز، دانش، فرشید (۱۳۸۸). تحلیل پیوندهای وب‌سایت‌های وزارتخانه‌های دولت جمهوری اسلامی ایران: با استفاده از روش وب‌سنجی. فصلنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۱۲ (۱)، ۲۰۳-۲۲۳.
- گل‌تاجی، مرضیه؛ دیده‌گاه، فرشته (۱۳۹۰). مطالعه وضعیت وب‌سایت‌های دانشگاه‌های برتر کشورهای جهان اسلام: یک مطالعه وب‌سنجی. پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات، ۲۶ (۴)، ۹۴۱-۹۵۹.
- Asnafi, A. R.; Osareh, F. (2006, March). *A study of collaboration among Iranian News Agencies web-site using Webometric methods*. Paper presented at The International Workshop on Webometrics, Scientometrics and Informetrics & Sevent COLLNET Meeting. Nancy, France.
- Noruzi, A. (2006, March). The web presence of European and Middle-Eastern countries: a digital divided. *In 7th COLLNET Meeting & the International Workshop on Webometrics, Scientometrics and Informetrics*, Nancy, Farance.
- Shari, Sh., Haddow, G., Genoni, P. (2012) Bibliometric and webometric methods for assessing research collaboration. *Library Review*, 61 (8/9), 592 – 607.
- Zeinolabedini, M. H. , Maktabifard, L.& Osareh, F (2006). *Collaboration Analyses of World National Library website via webometric methods*. Paper presented at The International Workshop on Webometrics, Scientometrics and Informetrics & Sevent COLLNET Meeting. the 10th March 2006

استناد به این مقاله:

- اصنافی، امیررضا؛ رجب‌زاده عصارها، امیرحسین؛ جهانگیری، سعیده؛ و پاکدامن نائینی، مریم (۱۳۹۴). وب‌سایت‌های انجمن‌های علمی حوزه علوم انسانی در ایران: کارآمد یا ضعیف؟ فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات، ۲۶ (۱)، ۶۱-۷۰.